

Abraham MASLOW

ÖĞRENME

Sizin veya çocuğunuzun defterde “e” harfini görmesi onun öğrendiği anlamına gelmez.

Birinin “e” harfi böyle yapılır gibi bir sonuca varması çocuğunuzun öğrendiği anlamına gelmez.

Google veya benzer bir yerden “e” harfinin nasıl yazıldığını, nasıl okunduğunu araştırmış olması sizi çocuğunuzun onu öğrenmiş olduğu yanılsamasını vardırmmamalı.

E harfiyle çokça zaman geçirmesi de (alt alta yazma, yarım saat maketini yapma vs.) çocuğunuzun onu öğrendiğini göstermez.

Yukardakilerin tam tersinde ise eğer çocuğunuz okuma yazmayı bilmeyen birine “e” harfini öğretebiliyorsa o zaman öğrenmiş demektir, öğretebilen insan o şeyi tam olarak öğrenmiş insandır. Eğer kişi, çocuğunuzun anlattığından bir şey anlamıyorsa o zaman çocuğunuz bilmiyor demektir. Tekrar öğrenip, olayı sadeleştirip, tekrar anlatması gerekmektedir.

Öğrenmeyi etkileyen pek çok şey vardır. Bunlara geçmeden önce öğrenmenin nasıl gerçekleştiğinin anlaşılması gerekmektedir.

Öğrenilen “e” harfini çocuğunuz öğrendiğini söylediğini andan itibaren “hatırlamalıdır”. Gözlerini kapatıp havaya çizebilmeli, deftere tekrar yazabilmeli, 30 saniye geçtikten sonra tekrar sorduğunuzda size öğrendiğini kendi diliyle ispat edebilmelidir. Öğrenmenin ilk aşaması **HATIRLAMA**’dır. Bir dakika sonra hatırlama, bir saat sonra hatırlama, bir gün sonra hatırlama, bir hafta sonra hatırlama ve bir ay sonra hatırlama öğrenmeyi kalıcı hale getirecektir.

Ben “e” yapmak istemiyorum, oyun oynamak istiyorum dediğinde, çocuğunuza dönüp: “çıkarttığımız bu sesi “e” olarak yazarız. Sonra babaannene giderken hangi otobüse bineceğimizi bu harfi görerek anlarız. Gazetenin, televizyonun, internetin içinde ne olduğunu bu şekilde biliriz.” Şeklinde açıklama yaptıktan sonra çocuğunuzun “e” harfini öğrenmenin önemli olduğunu **ANLAMA**’sı da ikinci aşamadır. Çocuğunuzun neyi (e) nasıl, niçin yaptığını anlaması öğrenme için aşılması gereken bir engeldir.

Anlama aşamasını iyice sezdirmeden **YAPMA** aşamasına geçilirse, bu yazının başında açıklandığı gibi alt alta yazdırma, hamurla “e” yapma vb. “e” harfiyle çokça zaman geçirtme ona pek bir şey öğretmeyecektir.

Çocuğunuza pek çok harf gösterip bunların hangisi “e” diye hatırlattıktan sonra ve artık önemli olduğunu anladığı “e”nin nasıl yapıldığını gösterebilmesi onun “yapma” kısmına yani uygulama basamağına geçtiğini gösterecektir. Artık çocuğunuz “sök-birleştir” basamağı olan **İNCELEME** aşamasına geçmeye hazırdır.

Çocuğunuz “e” harfinin yanına “m” sesini yazıp, “e” ya da “m” sesini söküp takabiliyorsa yani “m” sesini hem başa hem sona getirip ortaya çıkan yeni kelimeyi yap-sök-birleştir yaparak inceleyebiliyorsa, birbiriyle çarpıştırabiliyorsa o zaman inceleme basamağı da başarılmış demektir. Çocuğunuza suyu “em” dendiğinde “em” yazabiliyor, fakat “me”yi yazamıyorsa o zaman inceleme basamağı geçilmemiş demektir. Bu basamağı atlamak, çocuğunuz için şu cümleyi kurmanıza neden olacaktır: “Biliyor ama çabuk unutuyor.” Yapılması gereken şey bu yeni sözcükleri hatırlatmak, anlamlandırmak ve söküp-birleştirtmektir.

Çocuğunuz bu aşamayı da geçerse eğer artık elinde bir ölçüt olacaktır. Ona yeni bir söz veya sözcük öğrettiğinizde bu yeni sözcükle önceki öğrendiğini kıyaslayabilecektir. Elde ettiği bu dayanak noktası olan “em” sözcüğü ile “mi” soru ekini karşılaştırması, çocuğunuzun sondan bir önceki aşama olan **DEĞERLENDİRME** aşamasına vardığını gösterir. Anne bu “em” değil “mi” diyerek sizi doğrulaması onun artık öğrenmede değerlendirme yaptığını yani belli bir ölçütü kullanarak iki farklı şeyi kıyaslayabildiğini görmeye başladınız demektir.

Değerlendirme aşaması aslında öğrenmenin son aşamasıdır denebilir, yine de çocuğunuz sokakta orda burada bir yerlerde “im” sesini duymuşsa ve anlamını da öğrenmişse ve kendi kendine de: “Anne bak. “im” yazdım. İz anlamına geliyor deyip daha önce hiç yazmadığı bir kelimeyi size gösterebiliyorsa o zaman **YARATMA** diye adlandırılan ve öğrenmenin en üst basamağı olan yaratıcılık kısmına varmış, üst seviyede başarı göstermiş demektir.

Şu ana kadar yazılanlar öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini göstermektedir. Oysa öğrenmeyi etkileyen şeyler bu süreçten çok daha önemlidir. Abraham Maslow adlı bilim insanı, çocuğunuzun temel ihtiyaçlarını karşılamadan ona bir şey öğretmeyeceğinizi savunur. İnsanın en temel ihtiyacı nedir diye sorarsanız eğer, insanlar size yeme içme barınma vs. diyecektir, fakat insanın en temel ihtiyacı nefes almadır. Parmaklarınızla çocuğunuzun nefes almasını bir kaç saniye engellediğinizi düşünün. O an onun

aklında öğrenme değil hayatta kalma olacaktır. Ama çok saçma, tabi ki hayatta kalmayı düşünecek!" dememek gerekir, zira yeme içme için de bunlar geçerli. Çocuğunuza toplumun doğrularına göre verdiğiniz yemeler içmeler onun öğrenmesini engelliyor olabilir ve onun için "Çok saçma tabi ki bu yemeler içmeler onun öğrenmesini engelliyor." Demezsiz. Yirmi yıl boyunca yapılmış bir araştırma Dünyadaki kazaların çok büyük çoğunluğunun kahvaltı ve öğlen yemeklerinin hemen ardındaki bir saat içinde gerçekleştiğini göstermektedir.

Sabah ve öğlen yenen yağlı yiyecekler çocuğunuzun uyuşmasına ve öğrenememesine neden olacaktır. Ayran içen bir insanın uyukladığı herkesçe bilinmesine rağmen etten yapılan şeylerin insanı uyuttuğu herkesçe bilinmez. Sütün insanı uyuttuğu, öğrenmeye bir engel olduğu dillendirilmez. Oysa köfte yiyip ayran içen bir işçinin elini makineye kaptırması gibi bunları yiyen öğrencinin de uyuşmadan dolayı hiç bir şey öğrenmemesi gayet doğaldır. O yüzden sabah ve öğlen sadece bitki ile yapılan (zeytin, domates, salatalık, patates, sebze çorbası, sarma, fasulye, türlü) yiyecekler tüketmesini sağlamak ve asla tamamı yağlı olan şeyleri (bal, tereyağı, sucuk, salam, kaşar, peynir, et, tavuk, balık, yumurta ve süt) yedirmemek içirmemek gerekir. Kışın üşümesin diye sıkıca kapattığımız plastik pencereler çocuğunuzun ilk gereksinimi olan nefesi iyice çürütürken onun uyanık kalmasına da engel olur, ödevin gece yarısı bitmesine neden olur. Gündüz yediği kaşar, yumurta, bal, tereyağı, peynir, kıyma, tavuk da onun öğrenmesinde en büyük engel olur.

Maslow'un üzerinde durduğu nefes, yeme, içme ve barınma ihtiyaçlarının hemen ardından uyku gelir. Çocuğunuzun saat on veya on birde uyumasını sağlayabiliyorsanız öğrenmesini desteklemiştiniz demektir. Aksi halde vücudu uykudayken onarılmamış bir çocuk ertesi gün öğrenmeye karşı isteksiz olacaktır.

Ten teması Maslow'un belirttiği önemli bir ihtiyaçtır. İki parmakla yanağından makas almıyor, sebepsizce ona sarılmıyorsanız, elinden sıkıca tutup onu parka götürmüyorsanız, onu öpüp koklamıyorsanız, işte o zaman öğrenmesini bilinçsizce geciktiriyorsunuz demektir. Tensel temas en az yeme içme uyku kadar gereklidir. Özellikle kız çocukları için... Onlar erkeklere oranla iletişimin her türüsüne daha açıktır. Bu ihtiyaçlarının da karşılanmasını beklerler. Ancak bu ihtiyaçları karşılandıktan sonra öğrenmeye açık hale gelirler.

Bu sayılan bedeni ihtiyaçlarından sonra "güvenlik ihtiyacı" gelir. Babası eve gelecek diye korkmayıp sevinen çocuk kendisini güvende hisseder. Sevilip sayılınca da artık öğrenmeye ve anlamaya açık hale gelecektir. Kısaca Maslow'a göre öğrenmenin koşulları bu şekildedir. Maslow'un ihtiyaçlarını göz önünde tutup çocuğunuza güzel bir ortam sunmuş olmanızdan sonra ona kaşarlı tost yedirmek onu uyuşuk bir şekilde bakıcıya teslim etmekten başka bir şey değildir. Hele ki bir de yanına ayran veriyorsanız değmeyin çocuğunuzun keyfine. Sırasında uyumaya başlayacaktır. Ben olsam demir gibi sert bir masa üstünde uyumasına izin vermem, ona tostunu verip evde yatağında uyumasına izin verirdim. Nasıl olsa okulda bir şey öğrenemeyecektir. Ama çocuklar okulda uyumuyor ki denebilir. Yine de bilmek lazım. Çocuklar uyumayabilir, lakin uyuşuk bir şekilde dersleri bölük pörçük öğreneceklerdir. Yarım öğrenmek hiç öğrenmemekten daha kötüdür.

Özetle öğrenmeyi destekleyen iki konu vardır.

Birincisi:

- **HATIRLA**
- **ANLA**
- **YAP**
- **İNCELE**
- **DEĞERLENDİR**
- **YARAT** sırasına göre öğrenmeyi kolaylaştırmak,

İkincisi ise: Uyuşturmayan besinler yedirmektir.

Bilinçlice bu şekilde desteklenen her çocuk öğrenir. Öğrenen çocuk ne öğretmenine ne de ailesine hiç bir güçlük çıkarmayacak, okula gitmeye hevesli olacaktır. Aksi halde şikayetlerin ardı arkası kesilmeyecektir.